

Educația prin artă

Creativitatea și educarea ei reprezintă azi o mare și frumoasă provocare pentru toate domeniile de activitate. Fiecare copil dispune de un potențial creativ general, care poate fi dezvoltat și care poate aduce un plus valoare personalității acestuia.

Activitățile creative în cadrul orelor de educație plastică reprezintă acel episod de exprimare a imaginației și stimulează fantezia. Imaginația este un dar psihic și trebuie să sprijine eficient procesul de învățare și întreaga dezvoltare a personalității copilului.

De multe ori imaginația este folosită în vederea dezvoltării creativității la copii prin joc, pentru că prin intermediul jocului copilul participă cu toată ființa sa, și uneori lucruri care nu se pot realiza în alte situații se concretizează și capătă strălucire prin desen.

De-a lungul carierei mele didactice am constatat că nu este de ajuns să-i faci pe elevi să observe frumosul din natură, că nu este de ajuns să le prezinți lucruri artistice, ci trebuie formate cunoștințe plastice esențiale și în același timp dezvoltarea unei gândiri artistico-plastice bazată pe valori, dar și dezvoltarea sensibilității și gustului artistic și estetic astfel încât natura să aibă farmecul pe care și-l doresc și vor să-l creeze.

Pentru realizarea acestor obiective, am considerat că familiarizarea elevilor cu limbajul plastic, inițierea în problemele actului de creație (culoare, armonie, compoziție, crearea spațiului plastic), precum și contactul cu frumusețea mediului înconjurător și cu opera de artă vor dezvolta interesul pentru artă și prin artă pentru frumos. Pe lângă cunoașterea unor noțiuni plastice, familiarizarea cu materialele și instrumentele folosite în cadrul activităților artistico-plastice, familiarizarea elevilor, atât cu tehnicile tradiționale, cât și cu cele noi, am folosit materiale și instrumente variate: tempera, acuarelă, carioca, tușuri colorate, pânză, pensule, vase pentru apă, plăcuțe pentru culori, cretă colorată - pastel, ceracolor, etc. ceea ce a permis elevilor să intre în tainele artelor plastice, să-ți dorească să realizeze diferite compoziții la un moment dat, să-și folosească imaginația în scop creative și să evalueze/autoevalueze (prin care crește considerabil stima de sine)

Introducând diverse tehnici de lucru, elevii și-au îmbogățit bagajul de cunoștințe și au obținut lucrări cu calități artistico-plastice. Toate acestea au condus firesc la formarea unei atitudini față de artă în general și față de frumusețea din spatele culorilor, a dezvoltat acea caracteristică estetică și afectivă necesară în dezvoltarea creativității. Pe de altă parte pentru a dezvolta creativitatea, specialiștii au pus la punct diverse metode și tehnici care să permită unor elevi valizi să obțină rezultate apropiate celor creativi. Aplicarea lor în cadrul orelor de educație plastică le dovedește din plin utilitatea.

Meritul acestor metode este acela că elevul are posibilitatea de a se elibera de ceea ce cheamă rutină. Beneficiază acum de momente de libertate psihică în care să gândească și să lucreze liber, descoperind noi orizonturi, ceea ce se va reflecta atât în creația sa plastic dar și în viața

personală. Elevul este stimulat astfel să încerce, să descopere și să devină conștient de toate posibilitățile constructive și de expresie pe care le oferă fiecare instrument și fiecare material utilizat în raport cu celelalte și asta îi crește încrederea în sine, în posibilitățile sale de a încerca și rezolva sau crea idei. Astfel copilul își dezvoltă acea disponibilitate pentru un anumit tip de compoziție cu un anumit subiect. Pe măsură ce copilul își formează aceste priceperi și deprinderi, el poate să lucreze cu unități din ce în ce mai mari și să aibă perspectiva unei activități independente, creatoare, plăcute și atrăgătoare.

Criteriile de evaluare în urma aplicării acestor metode ar putea fi: creativitatea (neobișnuit, unic, plin de imaginație), fixarea centrului de interes în compoziție, personalitatea, expresivitatea și echilibrul formelor compoziției.

Pentru majoritatea copiilor capacitatea lor de a se exprima artistico-plastic poate fi considerată manifestarea sufletului lor, care reușește să creeze o comunicare vie, directă, impresionantă și personală cu natura.

Prin expunerea unei creații plastice copilul trezește admirația și interesul celorlalți se creează acel dialog al imaginilor. Tot ceea ce gândește este expus esențializat ceea ce uneori sau de cele mai multe atrage admirația celor din jur și acest lucru reușește să consolideze creativitatea și să o dezvolte permanent. Pe de altă parte, copilul își individualizează sentimentele, personalizându-le, și realizează o comunicare cu ceilalți, bazată pe emoții, descoperiri, trăiri.

Toate aceste acțiuni ale elevului trebuie să se desfășoare într-o atmosferă afectivă caldă și destinsă pentru ca personalitatea acestuia să se dezvolte în permanență. Educația prin artă s-a dovedit a fi de multe ori o terapie pentru cei cu nevoi speciale și nu numai. Culorile, tehnica și libertatea de exprimare fac de multe ori ca rezultatul să fie un mod de trăire, exprimare, modalitate de exteriorizare și tratare psihică. Copilul simte că are capacitatea de a experimenta gândurile, trăirile, emoțiile prin desen și că le poate împărtăși și celorlalți toate acestea altfel decât convențional.

Așa cum s-a demonstrat educația plastică intră în sfera cunoașterii și a creativității, ea fiind educația acelor simțuri pe care se bazează inteligența și gândirea creatoare a elevilor, stimulând flexibilitatea și spiritul critic – funcții importante ale creativității.

Prof. Laurențiu GHEORGHE

